

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра політології

Силабус курсу
«Політологія»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3,0; годин - 90; змістовних модулів - 3
Семестр, рік навчання	3/II
Дні, час, місце	за розкладом занять
Викладач (-і)	Григор'єв Олександр Віталійович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології
Контактний телефон	(38-048)723-34-75
E-mail	alex@onu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра політології
Консультації	Очні консультації; Онлайн-консультації: ZOOM

КОМУНІКАЦІЯ

Заняття в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти можуть поставити питання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн консультації за розкладом.

e-mail: alex@onu.edu.ua

телефон: (38-048)723-34-75

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни є основні поняття, закономірності політичного життя в усіх його виявах: зміст, структура, функції місце і роль політичної системи в його розвитку та функціонуванні у здійсненні політичної влади. Політологія є міждисциплінарною наукою яка вивчає політичне життя суспільства.

Пререквізити курсу:

Рівень засвоєння змісту дисципліни "Політологія" значно підвищиться, якщо студент опанував знання, уміння й навички таких дисциплін як: «Актуальні питання історії та культури України», «Основи суспільної географії» та ін.

Постреквізити курсу:

Знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни "Політологія" потрібні для більш успішного і поглибленого вивчення таких дисциплін як: «Основи просторового планування», «Економічна і соціальна географія України», «Земельне право і управління ґрунтово-земельними ресурсами», «Основи геоекології та сталого розвитку» та ін.

Мета курсу: ознайомити студентів із основними процесами, що відбуваються в політичній площині сучасного суспільства; з найбільш розповсюдженими методологічними підходами і методами аналізу політичної сфери життя суспільства.

Завдання: систематизація і роз'яснення основних понять та проблем політології, необхідних для осягнення основ аналізу сучасної політики.

Очікувані результати

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Політологія», студенти повинні **знати:**

- об'єкт, предмет і методи політичної науки, чітко оперувати і володіти її понятійно-категоріальним апаратом;
- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку і сучасних досягненнях політичної думки, провідних політологічних шкіл, концепціях і напрямках досліджень вітчизняної політології;
- мати чіткі уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, інституціональні та не інституціональні засади політики і політичної влади, механізми функціонування політичних систем та їх складових.

вміти:

- застосовувати політичні знання щодо аналізу сучасного міжнародного життя, внутрішніх суспільно-політичних процесів і поточних політичних подій;
- інтегрувати теоретичні знання, що отримані з практичним досвідом;
- користуватися отриманими політичними знаннями у власній професійній та громадській діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (12 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (60 год.) на денному відділенні.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекціях та практичних заняттях, але значна частина покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру.

Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: Лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання тощо. Ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження. Тренувальні вправи; розв'язання розрахункових задач; практичні роботи; виконання дослідів; метод проєктів; виконання індивідуальних завдань, самостійного опрацювання нового матеріалу, в тому числі із використанням Інтернет - ресурсів.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Політика і влада як суспільні явища

Тема 1. Предмет, методи, структура і функції політології. Політика як соціальне явище.

Тема 2. Влада як соціальне явище. Політична влада.

Змістовний модуль 2. Політичні інститути та процеси

Тема 3. Політична система суспільства.

Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи суспільства.

Тема 5. Громадянське суспільство і політичне життя.

Тема 6. Партії та партійні системи. Політичні еліти та політичне лідерство.

Змістовний модуль 3. Духовні основи політики

Тема 7. Політична культура: поняття, зміст, та різновиди.

Тема 8. Політична ідеологія та її види.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Бабкіна О. В., Безродний Є. Ф., Горбатенко В. П., Дмитренко С. П., Дорофей В. Т. Політологія: Посібник для студ. вузів / О.В. Бабкіна (ред.), В.П. Горбатенко (ред.). К. : Видавничий центр "Академія", 2004. 366с.
2. Демиденко Н. М. Політологія: навч. посіб. Суми, 2022. 318 с.

3. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Політологія : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 228 с
4. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с

Додаткова

1. Андрущенко В. Політологія: наука про політику: Підручник для вищої школи / Василь Григорович Кремень (ред.), Микола Іванович Горлач (ред.). 3. вид., виправ. та доп. К.; Х. : Єдінорог, 2001. 640с.
2. Кузь О. Політологія: Навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2004. 340с.
3. Політологія: Підручник / За ред. М.М. Вегеша. К.: Знання, 2008. 556 с.
4. Політологія: Навчальний посібник/ І. Г. Дробінка, Т. М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький; Мін-во освіти і науки України. К.: Центр учбової літератури, 2007. 289 с.
5. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. І. М. Коваль. Харків: Фоліо, 2012. 414 с.
6. Політологія: Навчальний посібник/ Валентина Штанько, Наталія Чорна, Тетяна Авксентьєва, Лідія Тіхонова,; Мін-во освіти і науки України, Науковометодичний центр вищої освіти. 2-є вид., перероб. і доп.. К.: Фірма "ІНКОС": Центр учбової літератури, 2007. 287 с.
7. Шляхтун П. Політологія: Теорія та історія політичної науки: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ Петро Шляхтун,; Ред. В. М. Куценко. К.: Либідь, 2002. 573 с.
8. Холод В. Політологія: Навчальний посібник/ Володимир Холод. Суми: Університетська книга, 2001. 405 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського. URL <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
3. Сайт альманаху «Грані». URL : <http://www.grani.org.ua/>
4. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info/>
5. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
6. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
7. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, контрольні письмові роботи за змістовими модулями, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінка за семінари, оцінювання захисту результатів практичних робіт, оцінювання доповідей.

Форми і методи підсумкового контролю: Формами підсумкового контролю в рамках дисципліни є залік в усній формі.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів вищої освіти.

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	10	10	10	10	10	10	30	100

T1, T2 ... T8 – теми практичних занять

Самостійна робота студентів.

Формами самостійної роботи є опанування питань з підготовки до практичних (семінарських) занять та написання рефератів з теми або вузької проблематики. Методи контролю рефератів – доповідь з презентацією. За підготовку рефератів з презентацією (10 балів).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика курсу визначається чинними нормативними документами/ Положеннями ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі; використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

Політика щодо відвідування та запізень: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Запізнення на заняття неприпустимі.

Мобільні пристрої: Під час практичних (семінарських) занять можливе використання технічних засобів (телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

Поведінка в аудиторії: На заняттях заохочується активна участь; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи); виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.